Nebiler birbirine denk (aynı mertebede) midir ?

هل الأنبياء متساوون ؟

[Türkçe - Turkish - تركي]

şeyh Muhammed Salih el-Muneccid

الشيخ محمد صالح المنجد

Terceme: IslamQa
koordinasyon: Sitesi Islamhouse

ترجمة: موقع الإسلام سؤال وجواب

تنسيق: موقع IslamHouse.com

2013 - 1434

IslamHouse.com

Nebiler birbirine denk (aynı mertebede) midir ?

Ben, öğretmek amacıyla haftada bir defa İslâm hakkında genç kızlara ders vermeye çalışıyorum.Geçen hafta bir kız, bana bir soru sordu. Doğrusu ona bir cevap veremedim. Ancak sorusunun cevabını araştıracağımı ve sorusunu birisine soracağımı kendisine söyledim. O kızın sorusu şu idi:

- Nebiler (peygamberler) birbirine denk sayılır mı (hepsi aynı seviyede midir)? Eğer durum öyle ise, niçin cennetin her derecesinde bir nebi, Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- ise semanın yedinci katında en üstte bulunmaktadır?

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Şüphesiz kulların hepsi, Allah Teâlâ'nın yarattığı varlıklarıdır.Bundan önce de, sonra da hüküm ve emir Allah'ındır. Allah Teâlâ'nın hikmeti, meleklerden bir kısmını seçmesini ve bir kısmını diğerinden üstün tutmasını gerektirmiştir. Nitekim Cebrail, Mikail, İsrafil, Mâlik ve Rıdvân gibi melekleri diğerlerinden üstün tutmuştur. Aynı şekilde Allah Teâlâ'nın hikmeti ve adâleti, Âdem oğulları arasından bir kesimi seçip onları mevki, makam ve daha hayırlı olma gibi yönlerden birbirinden üstün tutmasını gerektirmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

((اَللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلاً وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ)) [سورة الحج الآية: 75]

"Allah, (elçilerine göndermek üzere) meleklerden elçiler seçer, (risâletini tebliğ etmek üzere) insanlardan da (elçiler seçer). Şüphesiz ki Allah, hakkıyla işiten ve görendir." (Hac Sûresi: 75)

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

((تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ...)) [سورة البقرة من الآية 253]

"İşte bu elçiler; onlardan bir kısmını bir kısmına üstün kıldık. Onlardan Allah'ın kendileriyle konuştuğu (Musa ve Muhammed -aleyhimasselâm- gibi) ve derecelerle yükselttiği (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- gibi)vardır. Meryem oğlu İsa'ya apaçık mucizeler verdik ve O'nu Ruhu'l-Kudüs (Cebrâil) ile destekledik..." (Bakara Sûresi: 253)

Allah Subhânehu ve Teâlâ, bu elçileri insanların arasından seçmiştir.

Allah -azze ve celle- birtakım nebi ve rasûlleri zikrettikten sonra şöyle buyurmuştur:

((وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ)) [سورة الأنعام الآية:87]

"(Hak yola muvaffak kıldığımız bu nebi ve rasûllerin) babalarından, çocuklarından ve kardeşlerinden kimisini (elçilik görevini tebliğ etmesi için) seçtik ve onları dosdoğru yola yöneltik."(En'âm Sûresi: 87)

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

((وَاللهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الْرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُواْ بِرَآدِّي رِزْقِهِمْ عَلَى مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاء أَفَبِنِعْمَةِ اللهِ يَجْحَدُونَ)) [سورة النحل الآية:71]

"Allah, rızık konusunda kiminizi kiminizden üstün (kiminizi zengin, kiminizi de fakir) kıldı. Ustün kılınanlar, rızıklarını ellerinin altındakilere vermezler ki rızıkta hep eşit olsunlar. O halde Allah'ın nimetini mi inkâr ediyorlar? (Kendileri için râzı olmadıkları şeyi, Allah için nasıl râzı olup kullarını O'na ortak koşuyorlar? Şüphesiz ki bu, zulmün ve Allah'ın nimetlerini inkârın en büyüğüdür.) " (Nahl Sûresi: 71)

Allah Teâlâ'nın hikmeti, Âdem -aleyhisselâm-'ın beşeriyetin babası olmasını gerektirmiştir.

Allah Teâlâ'nın hikmeti, rahmeti ve adâleti, Âdem -aleyhisselâm-'ın soyundan seçkin insanları; nebi ve rasûlleri -Allah'ın salât ve selâmı hepsinin üzerine olsun- seçmesini gerektirmiştir.

İşte Allah Teâlâ'nın seçmiş olduğu ve kimisini diğerinden üstün kıldığı nebi ve rasûllerden bazıları şunlardır:

Ulu'l-Azm olan elçiler (rasûller): Muhammed, İbrahim, Nuh, Musa ve Meryem oğlu İsa -Allah'ın salât ve selâmı hepsinin üzerine olsun-.

Bütün bu elçilerin arasından da önderi, efendisi ve sonuncusu olan Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i seçmiş ve onlara üstün kılmıştır. Gerçekten de Âdem oğlunun efendisi, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'dir ve bunu söylemek de övünmek değildir.

Kıyâmet günü hamd sancağının ve büyük şefaatin sahibi, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'dir.

Kıyâmet günü Makam-ı Mahmud'un ve cennette sadece bir kişiye verilecek olan yüce makamın sahibi, Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'dir.

Bunun içindir ki Allah Teâlâ, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i peygamber olarak gönderirse, hayatta olan her birisinden O'na ittibâ edeceğine ve kendi şeriatını bırakıp Peygamberimiz -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şeriatına uyacağına dâir bütün nebi ve rasûllerden ahd ve kesin bir söz almıştı.

((وَإِذْ أَخَذَ اللّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّيْنَ لَمَا آتَيْتُكُم مِّن كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَى ذَلِكُمْ إِصْرِي قَالُواْ أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُواْ وَأَنَاْ مَعَكُم مِّنَ الشَّاهِدِينَ {81} فَمَن تَوَلَّى بَعْدَ ذَلِكَ فَأُوْلَـئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ{82})) [سورة آل عمران الآية:81-82]

"(Ey Nebi! Hatırlar mısın?) Hani Allah, bütün nebilerden: 'Andolsun, size vereceğim her kitap ve hikmetten sonra elinizdekini doğrulayan bir elçi geldiğinde, ona mutlaka îmân edeceksiniz ve ona mutlaka yardım edeceksiniz' diye kesin bir söz (misak) almış ve: 'Bunu kabul ettiniz ve verdiğim bu ağır görevi üstlendiniz mi?' demişti. Onlar: 'Kabul ettik' demişlerdi. Allah da: 'Öyleyse şâhit olun, ben de sizinle beraber şâhit olanlardanım' demişti.'Artık bundan (verilen kesin sözden) sonra kim yüz çevirirse, işte onlar

(Allah'ın dîninden ve O'na itaatten) çıkanların tâ kendileridir." (Âl-i İmrân Sûresi: 81-82)

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de Ömer b. Hattab'a -Allah ondan râzı olsun- şöyle buyurmuştu:

«وَاللهِ لَوْ كَانَ أَخِي مُوسَى حَيًّا لَمَا وَسِعَهُ إِلَّا اتِّبَاعِي» [رواه أحمد والدارمي وغيرهما]

"Allah'a yemin olsun ki, eğer kardeşim Musa hayatta olsaydı, bana tâbi olmaktan başka seçeneği olmazdı." (Ahmed, Darimi ve başkaları rivayet etmişlerdir.)

Yine, Meryem oğlu İsa -aleyhisselâm- âhir zamanda Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şeriatıyla hükmetmek için gökten yeryüzüne inecek ve Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e tâbi olacaktır.

Bütün bunlar, nebi ve rasûllerin Allah Teâlâ nezdindeki yüce makamları sebebiyledir. Nebi ve rasûllerin dînlerine gelince, onların dîni birdir (o da İslâm'dır). Nitekim hepsinin dîni, Allah'ı birlemeye ve ibâdeti O'na hâlis kılmaya dâvette ittifak etmiştir. Şeriatlarına gelince, her nebi ve rasûlün şeriatı, sadece kendisine ve kavmine has idi.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

((... لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ...)) [سورة المائدة من الآية 48]

"Sizden her biriniz (her ümmet) için bir şeriat ve apaçık bir yol koyduk." (Mâide Sûresi: 48)

Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şeriatına gelince, O'nun şeriatı en mükemmeli, en fazîletlisi, en güzeli, en tamamı ve şeriatlar içinde Allah Teâlâ'ya en sevimli olanıdır. Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şeriatı, kendisinden önceki bütün şeriatları neshetmiştir (hükümlerini geçersiz kılmıştır).

Şüphesiz ki nebi ve rasûller, derece ve makam bakımından birbirlerinden farklı konumdadırlar. Dolayısıyla onların derece ve tabakaları birbirinden farklıdırlar.Onların en fazîletlisi; -daha önce de zikrediği üzere- beş kişi olan Ulu'l-Azm'dir. Onların da en

fazîletlisi, tartışmasız nebilerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'dir.

Sahih hadislerde gelen, örneğin:

«لَا تُفَضِّلُونِي عَلَى يُونُسَ بْنِ متى» [رواه البخاري]

"Beni Yunus b. Matta'ya üstün tutmayın." (Buhârî)

«وَالَّذِي اصْطفَى مُوسى عَلَى الْعَالَمِينَ...» [رواه البخاري ومسلم]

"Musa'yı âlemlere üstün kılan..." (Buhârî ve Müslim)

Bütün bunlar, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, nebi ve rasûl kardeşlerine karşı son derece mütevâzi olduğuna delâlet etmektedir.Yoksa şüphesiz ki Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- tartışmasız onların en fazîletlisidir.

- Zirâ O, İsrâ gecesinde Beytu'l-Makdis'de onların imamı idi.
- O, kıyâmet günü Âdem oğlunun efendisidir.
- O, kıyâmet günü hiçbir elçiye verilmeyecek olan büyük şefaatin sahibidir.
- Kendisi hakkında şöyle diyendir:

«إِنَّ اللهَ اصْطَفَى مِنْ بَنِي آدَمَ قُرَيْشًا، وَاصْطَفَى مِنْ قُرَيْشٍ كِنَانَةَ، وَاصْطَفَى مِنْ كِنَانَةَ بَنِي هَاشِمٍ، وَاصْطَفَانِي مِنْ بَنِي هَاشِمٍ».

"Şüphesiz ki Allah, Âdem oğullarından Kureyş'i seçti. Kureyş'ten Kinâne'yi seçti. Kinâne'den Hâşim oğullarını seçti. Hâşim oğullarından da beni seçti."

- Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-, bütün yaratılmışlar arasından seçilmiştir.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.